

תרגיל 8. מבוא לשפה ולוגיקה של יחסים.

(1 א) תהא L שפה המכילה סימן פונקציה פונקציה חד-מקומית F וסימן של שיויון. לכל זוג מהמבנים הבאים מצאו פסוק שנכון באחד מהם ולא נכון בשני.

$$M_1 = (N, x+1), M_2 = (Z, x+1), M_3 = (N, x^2), M_4 = (Z, x^2), M_5 = (Z, x^3)$$

(ב) תהא L שפה המכילה סימן יחס דו-מקומי R וסימן של שיויון. לכל זוג מהמבנים הבאים מצאו פסוק שנכון באחד מהם ולא נכון בשני.

$$M_1 = (N, \leq), M_2 = (Z, \leq), M_3 = (N, |), M_4 = (Q, \leq), M_5 = (Z, |)$$

כאשר $a|b \Leftrightarrow (\exists c)(b = ac)$ ז"א a מחלק את b .

(ג) תהא L שפה המכילה סימן פונקציה דו-מקומית F וסימן של שיויון. לכל זוג מהמבנים הבאים מצאו פסוק שנכון באחד מהם ולא נכון בשני.

$$M_1 = (N, +), M_2 = (N, \times), M_3 = (Q, +), M_4 = (C, \times), M_5 = (P(N), \cup)$$

(ד) תהא L שפה המכילה סימן יחס דו-מקומי R וסימן של שיויון. לכל זוג מהמבנים הבאים מצאו פסוק שנכון באחד מהם ולא נכון בשני.

$$M_1 = (N, =), M_2 = (N, \equiv_3), M_3 = (N, \equiv_4), M_4 = (Z, \rho), M_5 = (P(N), \tau)$$

כאשר $a\rho b \Leftrightarrow |a - b| < \infty$ ו- $a\tau b \Leftrightarrow (a : b \wedge b : a)$ ז"א $A \sqsubseteq B$ קבוצה סופית.

(2 א) נתונה שפה $L = (E, =; \sigma)$ ו- $\sigma(=) = 2$ (מסמן יחס השוויון).

מצאו פסוק בשפה $L = (E, =; \sigma)$ שמגדיר כי במבנה מתמטי $M = (|M|; E, =)$

(1 א) E הוא יחס שקילות

(2 א) E הוא יחס שקילות עם מחלקת שקילות יחידה עם בדיוק 2 איברים וכל

מחלקת שקילות אחרת מכילה בדיוק איבר אחד.

(ב) נתונה שפה $L = (\leq, =; \sigma)$ ו- $\sigma(\leq) = \sigma(=) = 2$. מצאו פסוק בשפה L שמגדיר כי מבנה מתמטי $M = (|M|; \leq, =)$ הוא קבוצה סדורה חלקית עם איבר מינימאלי יחיד בלי איבר מינימום ואם 2 איברים מקסימליים.

(ג) נתונה שפה $L = (F, =; \sigma)$ ו- $\sigma(F) = 1$. מצאו פסוק בשפה L שמגדיר כי F פונקציה על אבל לא חד-חד ערכית במבנה מתמטי $M = (|M|; F, =)$ ולכל איבר i בדיוק 2 מקורות ז"א לכל $c \in |M|$ קיימים בדיוק 2 איברים $a, b \in |M|$ שפונקציה F מתאימה c .

(3 א) יהא $M = (N, F)$ מבנה מתמטי כאשר N קבוצת מספרים הטבעים ו- F

פעולה אונרית $F(x) = x+1$. הוכיחו כי

(1 א) 0 גדיר במבנה $M = (N, F)$

(2 א) 1 גדיר במבנה $M = (N, F)$, כל מספר טבעי n גדיר במבנה $M = (N, F)$.

(ב) יהא $M = (N, F, G)$ מבנה מתמטי כאשר N קבוצת מספרים הטבעים ו- F, G

פעולות אונריות $F(x) = 2x, G(x) = x^2$. הוכיחו כי

ב1 1 גדיר במבנה $M = (N; F, G)$.

ב2 קבוצה של מספרים אי-זוגיים גדירה במבנה $M = (N; F, G)$.

ב3 יחס R מוגדר על-ידי $a R b \Leftrightarrow b = a^6$, גדיר במבנה $M = (N; F, G)$.

ג הוכיחו כי

ג1 $\emptyset$ גדירה במבנה $M = (P(N), \subseteq)$.

ג2 פעולה $\cup$ גדירה במבנה $M = (P(N), \subseteq)$.

ג3 קבוצה של כל איברי $P(N)$ המכילות בדיוק איבר אחד גדירה במבנה

$M = (P(N), \subseteq)$.

ד הוכיחו כי

ד1 3 גדיר במבנה $M = (N, +)$.

ד2 קבוצה של מספרים אי-זוגיים גדירה במבנה $M = (N, +)$.

ד3 יחס $\leq$ גדיר במבנה $M = (N, +)$.

4 הוכיחו או הפריכו.

א $(\exists x)(\forall y)(P(x, y) \Rightarrow (\forall y)(\exists x)(P(x, y)))$

ב $(\exists x)(\forall y)(P(x, y) \Leftrightarrow (\forall y)(\exists x)(P(x, y)))$

ג $(\exists x)((P(x) \wedge Q(x)) \Rightarrow (\exists x)(P(x)) \wedge (\exists x)(Q(x)))$

ד $(\exists x)((P(x) \wedge Q(x)) \Leftrightarrow (\exists x)(P(x)) \wedge (\exists x)(Q(x)))$

ה $\neg(\exists x)((P(x) \wedge Q(x)) \Leftrightarrow (\forall x)(\neg P(x) \vee \neg Q(x)))$

בהצלחה!